

ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Нестабільність політичної та економічної ситуації в Україні негативно відображається на діяльності вітчизняних підприємств. Здорожчення сировини, енергоресурсів та палива, коливання курсу національної валюти негативно впливає на фінансовий стан практично всіх вітчизняних суб'єктів господарювання. В таких умовах господарювання ефективність підприємств залежить від правильної організації системи планування та управління витратами. Слід застосовувати єдину систему управління витратами, удосконалювати методи та форми управління витратами, побудувати гнучку, адаптивну до постійних змін структуру управління для забезпечення керівництва своєчасною та достовірною інформацією.

Дослідженням планування та управління витратами займаються багато науковців. Серед них ми можемо відмітити таких вітчизняних науковців, як І. Бланк, І. Бойчик, М. Грещак, С. Покропивний, А. Риндя, Ю. Цаль-Цалко.

Оптимізація та мінімізація витрат виробництва дозволяє підприємству регулювати ціни, встановлювати їх нижчими за конкурентів. Ефективне управління витратами сприяє досягненню високої результативності, саме завдяки діючій системі управління витратами. Створюючи систему управління витратами, в першу чергу, підприємство встановлює взаємозв'язок між системою управління витратами та системою бюджетного управління, в подальшому визначає напрями зниження витрат в перспективі, і на останньому етапі розробляє план заходів щодо зниження витрат. Тому, доцільно запроваджувати на підприємстві систему управління витратами, що сприятиме ефективній діяльності, використовуватиметься при формуванні стратегії розвитку підприємства з ціллю досягнення стійкої переваги перед конкурентами [1, с. 42-43].

Ефективність системи управління витратами проявляється через забезпечення:

- оперативності надходження інформації;
- контролю витрат у підрозділах;
- можливості розподілу всіх видів витрат на різні види продукції, що дозволить об'єктивно визначати собівартість продукції та її структуру;
- інформації для аналізу структури та динаміки сезонності витрат;
- можливості прогнозувати та планувати витрати [2].

Наразі проблеми ефективності управління витратами підприємств займають чинне місце. З розвитком конкуренції на цільових ринках, зі зростанням рівня інфляції в українських реаліях знижується норма прибутковості підприємств. Внаслідок чого ефективність господарської діяльності підприємства багато в чому залежить від ступеня керованості витрат.

Основні проблеми управління витратами сучасних вітчизняних підприємств полягають у:

- забезпеченні достовірності та актуальності планування витрат;
- своєчасності отримання інформації щодо дійсних витрат та оперативності реагування керівниками;
- адекватності вибору показників ефективності та їх аналітичного розрізу;
- забезпеченні взаємозв'язку між системою бюджетування та управлінського обліку [1; 3].

З практики закордонних підприємств можна зробити висновок про те, що управління витратами є ефективним лише з одночасним впровадженням системи бюджетування. Застосування підприємством системи бюджетування являється першочерговою задачею системи управління витратами. Розробка бюджету підприємства – це і є управління витратами через встановлення планових показників, нормативів витрат та лімітів, що дозволяє їх зменшувати.

Отже, систему управління витратами слід запроваджувати на комплексній основі для забезпечення взаємозалежних вирішень поставлених задач. Таке впровадження сприятиме зростанню економічної ефективності господарської діяльності підприємств.

Список використаної літератури

1. Балан А.А. Система управління витратами на промисловому підприємстві [Електронний ресурс] / А.А. Балан, А.В. Крисенко // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2014. – № 3 (13). – С. 43-49. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2014/n3.html>
2. Крапівницька С.М. Розвиток системи управління витратами підприємства [Електронний ресурс] / С.М. Крапівницька, М.В. Зарукевич // Вісник ОНУ імені І.І. Мечникова. – 2013. – Режим доступу: http://www.visnyk-opu.od.ua/journal/2013_18_3_1/41.pdf
3. Цал-Цалко, Ю. С. Витрати підприємства [Текст] / Ю. С. Цал-Цалко. – К. : ЦУЛ, 2002. – 656 с